

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

42. szám.

Pest, majus 3. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10.-kétől junius végeig, Budapesten, házhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10.-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyeért 3 kr. pp. fizettetik.

Az olvasó emlékezni fog, hogy a marcziusi napokban, midőn a nép fegyvert kért, csaknem minden másod nap ment egy küldöttség Lederer katonai parancsnokhoz.

A felelet mindig az volt — nincs. A népgyűlések előtt küldötteink több ízben hozták azon izenetet, hogy Lederer katonai becsületére mondta hogy nincs fegyver.

És mi történik? Mint hiteles forrásból tudjuk e napokban a ministerium módját ejtvén hogy a budai fegyvertárt megvizsgálja, ott tizennégy ezer puskát, s ugyan annyi pisztolyt találtak.

Ez tény. Pest városa népe emlékezni fog minő izennel jöttek vissza küldötteink. Következésképp, vagy a küldöttek nem mondtak igazat, vagy Lederer hazudott. A nép pedig akár mellyik esetben gyalázatos módon meg volt csalva.

Pest majus 3.

A horvátországi dolgokat a legmélyebb titok fedi. A cultusminister, ki hir szerint e tárgyban megbízta volt Bécsben, tegnap este visszaérkezett.

Ugyan csak e miatt tegnap a Nádor, s a ministerelnök Bécsbe utaztak.

Roszal kell menni a dolgoknak. Ha mind azon hireket mellyek Horvátországot illetőleg ma és tegnap a városban kerengtek összeírni, a mai lapot egészen belehetne tölteni.

Hogy a nádor és az elnök Bécsből megnyugtató választ hozandnak abban kétség nincs. Ők csak a magyar királlyal fognak értekezhetni ki magának ellent mondani semmi esetre sem fog.

De avval a független epithetonnal ugyan csak gonoszul lehetünk. Nagyon gonoszul.

Vagy a miniszterek nem értették mit mondtak a törvény fogalmazásakor Bécsben, vagy mi nem értettük a ministereket, midőn azt mondták, hogy ők a tárczákat elfogadják, s magokat függetleneknek érzék.

A királyhoz menni tanácskozni, jó és alkotmányos tény.

De a király távollétében a mostani helytartó teljes hatalommal kormányoz!

Vagy volna itt a törvényben egy mentális reservata?

Az olvasótól nyiltan, és őszinte bizalommal bocsánatot kell kérnünk.

Tegnap lapunkba, jelen nem létünkben a félretett, s nem használható kéziratok közül egy „Váczi“ névalatti cikk vetetett be.

Kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, hogy az azon cikkben elmondottak a mi véleményünkkel teljesen ellenkeznek.

Az olvasó szavaink teljes őszinteségében annyival inkább bizhatik, mert a férfiu ki azon cikkben érintve van, azon esetre ha nálunk egy bátrabb és, erélyesebb politicanak fogna órája ütni a mennyire számitásaink nem csálnak, egy újabb combinationban, saját pártunknak jelöltje leend.

Polgár szerkesztő!

Ha valaki száz forinttal adós, s azt kifizeti, de ugyanazon napon ugyanattól ujra száz forintot vesz kölcsön, mit gondol ön mennyire quittoltak egymás között az ilyenek.

Ha ön efféle nagymélységű finantzoperatiokhoz történetesen világos példák előadása nélkül nem értene, lesz szerencsém ide mellékelve egy nyugtatót közlenem, melly önt azonnal fel fogja világosítani.

Az osztrák befolyás, a magyar nemzet régi adósa. A magyar nemzet viszonzlag háromszáz esztendő óta kamatot nem kapó desperatus creditor.

Ime a kérdéses nyugtató: az eredetije ott van az 1848 III. törvény 25 §ban.

„A 6dik §ban említett kormány testületeknek minden hivatalnokai, és szolgálói, s így nem csak azok, kik újabb alkalmazást nyernek, hanem addig mig másképen fognak alkalmaztatni, azok is, kik a felebb említett ministeri osztályokban el nem helyeztetnek, jelenleges fizetésüket egészen megtartandják. —

Mit mond ön erre a nyugtatónyira. — Nesze semmi, fogd meg jól.

Hanem azért vagyunk prokator nemzet hogy a törvényt vegyük betű értelemben.

Vigyázzon csak ön — a régi tisztviselők vagy alkalmasok vagy nem. Ha nem alkalmasok fizetésüket éltük fogytáig egészen megtartandják, ha alkalmasok, csak addig tartják meg, míg ujjabban alkalmaztatnak.

A ministeriumnak e törvényhez magát szigoruan kell alkalmaznia, de az alkalmazást fogadja el a szigorúság minden következtelével.

A törvény csak annyit mond, hogy a fizetés megmarad újabb alkalmazásig. Nagy szerencsére, azonban az nincs kimondva: hogy ezen alkalmazásnak olyannak kell lenni, mellyhez legalább is az előbbeni fizetés volna kötve.

Azért a törvény, ezen szellemben magyaráztatván: a ministerium sok rosz emlékü nevektől a legszebben megmenekülhet.

Exempla docent. Itt van például Széchen, a volt kamra-elnök. Ezen ember főnöke volt azon gyűlött pártnak mellynek hatalma következtében az annyi reményekkel megnyitott 1844diki országgyűlés olly leverő érzésekkel s eredmény nélkül oszlott el.

Eddig a magyar kamarai elnök nem volt más mint a birodalmi pénztár budai agense. Széchen e szerepre mondják nagyon jó volt. Alkalmase most valami másra az egyenesen a finantzminister belátásától függ.

A törvény sürgeti az alkalmazást vagy pedig meg kell őt fizetésében hagyni.

Ha Széchent nem alkalmazzák, ő azt tán még legjobban szeretné. Az ország őt azért hogy néhány évig Metternich tisztartója volt, kénytelen volna a leggazdagabban dotálni! —

Az 1848ki évi győzelem után e szegény, és beteg haza ezekkel halmozná el legmostohább fiait, kik eddig eszközök voltak arra, hogy e haza minél inkább kifosztassék.

Azért ha Széchen és többi előkelő companistái elég szerénytelenek lesznek le nem mondani, alkalmazni kell őket, de olly csekély, és alárendelt helyekre, a hol sem kárt sem hasznót nem tehetnek, sőt még az sem szükséges, hogy bennök az osztály főnököknek bizalmuk legyen.

Igy aztán ezen szerencsétlenek csak letisztulnak valahogy a budget érdemtelen kenyérfogyasz-

tóinak sorából, vagy legalább nevezetesen könnyítve lesz a pénztáron, melyet e népnek kell keserves munkájával ha mindjárt a véreből mindannyiszor megtölteni.

A miniszterium vegye a törvényt szigorú értelmében.
Nagy Gedeon.

Hadügyünk állapotáról tegnap már szólottunk, lássuk most az utolsó spectabilis országgyűlés által ránk, s közvetlenül miniszteriumunkra tolt törvényt.

A III-dik törvénycikkely 25-dik §-sa így hangzik:

„A 6-dik §-ban említett kormánytestületek minden hivatalnokai és szolgálói, s így nemcsak azok, kik újabb alkalmazást nyernek, hanem addig, míg másképen fognak alkalmazhatni, azok is, kik a felebb említett ministeri osztályokban el nem helyeztetnek, jelenleges fizetésüket egészen megtartandják.

Mi birta rá a tekintetes Karok és Rendeket egy ilyen törvény hozatalára, igen könnyű kitalálni — nepotismusi szorongás — egyéb semmi.

És mit köszönhetünk máig is már ezen törvénynek elmondom:

Alig jöttek le minisztereink, a hivatalvadászok serege özönlött előtermeikbe, s kik voltak — igen kevés kivétellel ezen vadászok?

Tán a hatalomra emelkedett ellenzéki párt kiharcoló harcosai, tisztei és közvitézai? Nem.

Az önbecsét és érdemét érző bajnok a csata után elvonul, s nem áll a léha szóvitézek, ütkezet utáni szájhősök sorai közé, kik jutalmat kérnek, midőn büntetést érdemlenének.

A férfiú, ki testben és lélekben áldozá magát a diadalt nyert ügynek, hajlokába vonult, mert férfias önértében megvárható, hogy ha jutalomra érdemesnek találattik, felkerestessék, előszólitassék.

Kik voltak hát ezen vadászok?

Voltak a bukott rendszer emberei, alázatos szolgálói mindennek, ki hatalmat tart kezében — legyen az bár Lucifer vagy Raphael — bűnbánó képekkel, böjtmás havi pofákkal, kik érzékeny hangon írt kérelem leveleiket szemlesítve nyújtották át azoknak, kiket eddig zavargóknak, veszedelmes embereknek kiáltottak.

És mit tett a miniszterium?

Valódi magyarosan viselte magát, hitt az ámitó szép szavaknak, s megérzékenyült sirására a szemeknek, melyek legjobb esetben bukásán krokodili könyeket fognak hullatni.

A régi rendszer emberei „en masse“ alkalmaztattak, s alkalmaztatásuk által az első magyar független felelős miniszterium, mely az ellenzék kebléből szállt ki, mely testünknek teste, és vérünknek vére, elveszté népszerűségének egyik legnagyobb részét, elveszté azon hatalmas támasz sok phalanxait, mely jó mint rossz időkben hű társa szövetségese lett volna, elveszté pártja egyik lényeges alkotó erejét, s a sajtó — ez ellenállhatatlan hatalom — hangjait legelőbb is maga ellen hallá irányoztatni.

A kinevezésnkkel elégtelenség országos, mint országos volt a miniszterium iránti bizalom, s bár tagadhatatlanul sok derék férfiú szólított elő a néhai ellenzékéből, de mirigy van a kormánytestben, mely az egészséges részek munkáló cre-

jét is megrontja, vagy legalább akadályozólag hat az organismus teljes működésére.

Az ország — mint ez illy általános átalakulás után természetes — az országgyűlés elosztása utáni reggelen zavarban volt, a nemzet, mely a bukott rendszer ajattomos izgatásainak nyomait naponkint új alakokban, különböző helyeken látá; szemeit bizodalomtellen a miniszteriumra veté, és a miniszterium a zavar elhárítása, a fondorkodók és ámitók megzabolázása iránti intézkedések helyett emberket nevez ki oldala szíve mellé, kiknek neveik, meg annyi fuvók az elégtelenség tüzeinek lángba borítására, kiknek neveit megvetéssel hallá említeni a gyermek atyjától, kiknek neveik említésekor „vesszent“ kiáltott a nemzet.

Isten látja szegény lelkünket, mi a jelen minisztereket tisztakeblü, önzés nélküli férfiaknak tartjuk, kiknek helyét — politikai állapotaink jelenlegi fejletlen állapotjában — senki sem pótolhatná, de meg vagyunk győződve, s ezt kimondjuk, keresztelje azt bár a rövidlátók és feltétlen engedelmisségü szolgálók csapatja örökös veszedései és elégtelenségi viszketegnek, hogy a miniszterium, midőn a törvény által meghatározott két rossz közül, nem a kisebbet — a pecsovics emberek nyugalmazását — választotta, sem önfentartási kötelességeinek, sem pártja várakozásaink eleget nem tett.

Nagylelkü akart lenni, és függetlenségét játszotta el, s elfeledé, hogy felelős.

Vagy tán bizalmuk van önöknek ezen emberekben? Ha így van, több szavunk nincs, ez az önök dolga, hanem azt el ne feledjék, hogy a bizalom két ellenkező elem közt meg nem osztható, önöknek jobbra vagy balra kell kezöket nyujtani, már hogy merre, az önök dolga.

Ha önök függetlenek akarnak lenni, ne legyenek félelkek, mert a félelem első lépés a függetlenség elvesztésére, s ha felelősek, legyenek függetlenek, mert az elsőt csak ez utolsó feltételhez lehet.

A nemzeti gyűlés rövid időn egybegyűlendő jelentsék önök ki, hogy a felelősséget, a III-dik törvénycikkely fenebb idézett §-ai mellett el nem vállalhatják, és a nemzet bizalma fogja önöket megmenteni attól mit a spectabilis castól hagyományul nyertek.

Addig azonban hadügyünket illetőleg, — mely halogatást nem szenved — ne alkudozzanak önök hozzászólással, a magyar ezredek csak ellenjegyzés mellett kivihetők; ezredek ellenjegyzés nélkül öldökölnék Olaszországban, ez törvénytelen dolog.

A haderő pénzt emészt fel, ha eddigi felszólalásaik sikertelenül maradnak, a megajánlott 3 milliót ki ne adják, kün levő katonáinkat az eskü alól oldják föl.

A többről majd fog gondoskodni a nemzeti gyűlés.
Csernátóni.

De rebus omnibus et quibusdam adhuc aliis!
Tegnapelőtt Soroksáron tűz volt, Szentkeresztben pedig búcsu. És épen azért volt Soroksáron nagy tűz, mert Szentkeresztben nagy búcsu volt.

A nagyja majálisra ment, s jól mulatott. Az apraja otthon maradt, s nem volt, ki a tüzet oltsa.

Veszedelmes dolog az a búcsu, az nem egyéb, mint az anyám mondani szokta: szent heverd el napok-nál.

Midőn még Budán olyan censornak nevezett szörnyek fészkeltek, megkísértettem a búcsu ellen írni, micsoda? szinte befogatták érte Helmezt, hogyan merete el is fogadni, pedig ő a jámbor mit sem tudott felőle, nem tudta ő hat hétig sem, mi jött ki a Jelenkorban, ő csak a hirdetésüket kísérte figyelemmel, meg a mi azokért bejött.

Hát mondom, irtam a búcsu ellen, most már.. azt nem közölhetném, mert ahhoz volt alkalmazva, mennyire akkor effélék a papságtól függöltek.

Ma már a miniszterium azt mondhatja, máttól fogva a búcsu-vándorlások, ezen sok rosra alkalmas adó kőszálások, eltöröltetnek. Punctum.

Kérem azután nem iszonyu vakítása az a népnek, midőn a búcsuhelyeken egy egy fokhagymától könyező szobrokat állítanak ki?

Midőn az illy helyeken fölügyelés nélkül beszédeket tartó szökevény barátok olly bolondokat prédicálnak, hogy még az ide járó bányász nép is cósusban kaczag. Szóval a búcsukra distractiókból járnak.

A természet ugy akarta, a búcsu helyén egy forrás van, hogy nem üzérkednek ennek vízával a tisztelendőségek!

Hevesben is van egy kut, melyet (szent) László királyunk lova patkója alól állítanak vizét adni, és így énekelnek a búcsu alkalmával: szent Lászlónak szent lova, szent lovának szent lába, szent lábának szent körme, szent körmének szent patkója, szent patkójának szent nyoma, könyörögj éretünk. Kérem, cósusban énekelj, és nem botránkoztató ez?

A barát ezt nemcsak hallgatja, de dictálja is, az ének alatt hasát simogatja, s tetszik neki a vitz. —

Mondom, ha én miniszterium volnék, ezt még egy szép májusi reggelen mind eltiltanám. Ha kezünkben a mód, hogy nevelhetjük a népet, minden illy búcsuféle kísértettől óvni kell azt.

Épen arról gondolkoztam, hogy újabb időkben a Schultz testvérpár, micsoda új nevet vett föl, midőn kiáltják, hogy Soroksár ég. Oda mentem.

Oda érvén, már a templom belől is égett, nem lehetett hozzá férni, és egy hosszú ruhás ember, nem asszonyinak való hosszuruhája levén, ugy hiszem pap volt, mindig csak oda agitált, hogy be kell menni a templomba, persze ő kin maradt, s a népet egy olly háztól csábitotta, mely ha nem óvatik, miatta még 20 azon a tájon lángba kap. Ugymond, a templom első. Ugyan ugy-e? más okos ember belátta, hogy hol semmit menteni nem lehet, inkább égni hagyja, s ott segít, hol van mit megóvni. Mikor a harang hullott a toronyból, akkor akarta bekergetni a népet, hogy holmi lepedőt kikapjon, mondom, persze maga kin maradt tisztelendő atyásága.

Tegnapelőtt Soroksáron tűz volt, még egyszer ismétlem, Szentkeresztben pedig búcsu.

És épen azért volt Soroksáron nagy tűz, mert Szentkeresztben nagy búcsu volt.

Tehát vége legyen azoknak a búcsuknak.

Egy fiatal ügyvéd Braziliában hivatalt ment kérni egy ministertől, a minister azt felelte rá: hisz ön procátor, mért nem allegál? Engedjen meg minister ur, ön is prokátor volt, hát miért nem maradt a replicánál?! jegyzé meg a fiatal ügyvéd.

Eddig tartott a dialog.

Eredmény: a fiatal ügyvéd nem kapott hivatalt, a minister pedig lefeküdt, s jót aludt.

Morál: fiatal ügyvéd ne kívánjon egyéb lenni, mint fiatal ügyvéd. Pediglen.

Pest maj. 3-án.

Franz Schedel, később Schedel Ferencz, ismét később Toldy Ferencz, ma Toldi Ferencz irodalmi jelentősége akkor kezdődött, midőn neve az Athenaeum szerkeztői közé quo fato belejutott.

Neve azelőtt homályban vesztegelt, mint minden olyan írónak készülő egyéné, ki a német és magyar irodalom határdombján oscillált.

A magyar irodalom coriphaeusai között csak hamar rokonszenvet talált, miután azok közül néhányat bizonyos Handbuchban amugy igazán németesen felmagasztalt.

Mint komolyan készült bibliograph, tudományos képeket vagdalva jobbra balra, iszonyu tudományosan vitalkozott a magyar tudósok termében és szobáiban.

Keresztül ment critice a macroboticán kezdve, s a metaphisicán végezve minden tudományon. —

Nem volt olly álnév, melly alatt nem Schedelt hitték rejleni.

Eddig ismeretlen tudományokat detegált s mutatott be a két hazának.

Leelkedésre és csudálkozásra ragadta a Döbrentei iskola életben maradt, vadmacskaprémis rendes és rendetlen tagjait.

Nem annyira mint tudós, hanem mint igen munkás férfiú megnyerte a szabadabb elvü academicusok tetszését is, miért egy bizonyos fellegetlen napon mennydörgések és villámlások közepett kinevezteték rendes tagnak a philosophiai osztályban, egy a közgyűlési parentatio számára a propos megholdogult s így vakanciát hagyott rendes tag helyére.

Tekintjük őt akár mint Schedelt, akár mint Toldit, annyi bizonyos, hogy többet dolgozott egy maga, mint az egész philosophiai osztály en compagnie.

A sok írás volt azon pont, mellynek nyomán lekötölte a henyélni szerető tagok befolyását és hatásteljes nagyobb számát. — Működni szerető szellemének sikerült kivinni, hogy a tagok igen nagyszámmal úgy tánczoltak, amint ő flötézni (!) méltóztatott.

Hogy az academia reputatioja a közvélemény ítélő széke előtt megállhasson, munkás titoknokra volt szüksége, ki nemesak dolgozni akar és szeret, hanem mistificálni is tudja a közönséget.

A directe politícai és társas állás is a tudományosság sötét köpenyébe burkoltaték, a misticismus ezen legnehezebben kivethető és átlátható köpenyébe, s ez okozhatá, hogy az academia szelleme csak későbbben lön határozott színben kivethető.

Akadtak és támadtak az academia tagjai között is világosabban szemlélődők, akadtak wég a Schedel baráti között is olyanok, kik a nyomorú irányt belátták, először összeütközések, későbbben pártok keletkeztek.

A mistificatio volt palladiuma a henyélni szerető nagyobb számnak.

Schedel Ferencz kinevezteték titoknoknak. A tagok henyélhetési privilegiuma diplomacice lön kimondva.

Schedelnek első teendői közé tartozott a tagok lelkületét és képességét kiismerni, elismeréssel és bókokkal kötelezni le az eszebbeket, és munkásabbakat, közvetlen befolyást és szellemhatalmat kívánt ő gyakorolni, hogy az irányt ő teremthesse.

Schedel látszólagosan egyik párthoz sem tartozott, ő mint titoknok pártokon fölül akart állani, Figyelemmel kísérte azonban a fejledező nagyobb erőt. Hatalmába kerített különemű eszközöket áltatta a szabadabb lelkűeket, méltányolla és pártfogolta asseclát, nyomorú, unalmas munkákkal halmozta el a jobb gondolkozásuakat, barátinak egy részét henyélni hagyta, s olly előnyökben részesítette, mellyekért mások fáradoztak. Valódi nézeteit és elveit titokban tartotta. Valódi lag senki sem ismeri őt.

Irányt mutatott, mellyen — habár sokan fejcsóválva — mindenki haladt.

Erről a gyönyörű irányról máskor.

Pontius Pilátus, tisztartó.

N. Beeskerekről april 27-ről írják.

Kedden reggel mintegy 150 vagy 200ra menő, legtöbbször semmi, vagy igen csekély fekvő vagyonnal bíró, s legnagyobb henyélő rácszág alattomos bujtogatók által felingerelve rohaná meg saját egyházukat, hol a magyar nyelven irt anyakönyveket vakmerően szétszaggaták!

Sella kérdezvén vezetőiket: hogy szét van-e már szaggatva a könyv, hol adósságaik fel vannak jegyezve? s midőn azon feleletet nyerek, hogy az a könyv a városháznál tartatik: ujra felzudulának mondván, nem ez kell nekünk, amazi akarjuk mi, s örvöngő zajjal rohantak be a városházához, hol nem kevésbé mindennek szétszaggására készeknek lenni látszottak, de a hol mégis a közbizodalmutat bíró Hadzsics Lázár városbírájának sikerültökét az illy kiesapongásoktól viszatartani.

Ezután a csoportozat a gyűlölt városkapitányt vevék üzőbe, sőt a kamarai épületig kergették. Innen a lázzadók ismét a város házához jöttek, mellyről a nemzeti zászlót akarák már most letepni, s már ki is emelé helyéből egy böszült rácz, midőn a zajongó népen keresztül törvén magát az erélyes városbíró, maga ment fel a lajtorjára, elöadván nekik, hogy e zászló semmi rozszat nem jelent, sem vallásuktól sem nyelvüktől őket megfosztani nem akarja, s hogy szabadságukat is csak ezen zászló alatt küzdöknek köszönhetik s később életétől megválni, mint e zászlót megszentelteleníteni engedni. (Éljen.)

Mire a böszült tömeg engedett.

Ekkor a nép tisztujtáshoz fogott, és déli 12. órára, a bíró, meg vagy 2 más tisztviselőt kivéve, uj fiatal t. i. hivatalokra még elég képességgel nem is bíró egyéneket választának, kik a nemzeti kokárdát — a kéknek t. i. még ez ideig fővegnél volt — eldobák, s itt ott a zöld szín helyett kéket lehetne szemlélni.

S e tettök által sokakban azon gyanut ébreszték, miszerint eddig mutatott nemzetiségök tehát csak álarcz volt? mellyet egy felizgatott néptömeg kedveért, a nélkül, hogy erre kényszerítve lettek volna, készek valának feláldozni? s hogy valljon nem ök-e a zavarbani halászok? de még ez legkevésbé is ez ideig megerősítve nem levén, tovább én sem vitatom, 12 óraker örömrivalgások közt szétszolttak.

Egyébiránt minden jobbérzésű, s a törvénytisztelő polgárok keblét e garázdalkodások látása aggódó félelemmel tölti meg, a vagyonosabb s eszélyesebb rácz polgárok, ez ideig, szintugy veszélyben látják a vagyon, személybátorságot, mint a magyarok, s nem is igen csatlakoznak hozzájuk, miből nyilván kitetszik, hogy alattomos cselszövknek kell lenni a felizgatott proletariusok között, kik a zavarban szeretnének halászni.

Végre a táblabírói léptekkel haladó comité is, több mint egyhónapi tanácskozás után, hihetöleg a félelemtől kényszerítve most is, april 26-kán összehívátá, a még marczius 21-én magukat beirt nemzetörököt, kik ma 9 óraker felelsküdni határozattak, de a melly mind a mellett elmaradt.

Ha még a gyakorlásokkal is egy hónapig a fegyver megszerzésével szinte egy hónapig foglalkoznak, s csak azután fogunk a dologhoz, megszire haladhatunk.

Varsói lapok írják, hogy Paskevitsch hozzájárulásával megengedetett egy négy tagból álló lengyel küldöttségnek, a Czar előtti megjelenésre Varsóba utazhatni.

A küldöttség, mellynek élén Krasinski áll, a lengyel királyságnak 1830ik évi állapotjában vagy is az 1815ki Constitutio melletti helyreállításáért folyamodik, felszólítandó egyszersmind a czárt, hogy a többi lengyelországi elszakasztott részek (Galicia és Posen) visszakapcsolására is segédkezetek nyujtson.

Ezen küldöttség elfogadtatásának híre, sürgöny által, apr. 24én Bécsbe is megérkezett.

Az orosz czar kétségen kívül a legélesebb látásu, jelenleg, Europa minden diplomatái közt. Súlyom szemei figyelemmel kísérik Europa mozgalmait; látják a szakadást és surlodást mindenfelé. Ő igen jól hallja az ellene intézett hangos kifakadásokat, az ellenszenv nyilvános kitöréseit; látja másfelől a rokonszenvet, melly a lengyelek iránt keletkezett; s melly őt legközelebb érdekli.

De látja azt is, hogy német szükkeblőség és számítás-hiány mully ingataggá teszi e rokonszenvet.

Ő látja ezeket és tesz, mert igen is jól hallotta a párisi világhírű „c'est trop tard“ kiáltást, s az experimentumot saját magára alkalmaztatni nincs kedve.

Egy alkotmányos lengyel királyság helyreállítása ügyében járó küldöttségnek, a czar elébe bocsátatása — Oroszország eddigi kormányzelmene irányában — olly tény, mellyre a bécsi és berlini cabinet hideglázba fog esni.

Valljon fel fognak e nyilni valahára szemeik, s érteni fogják e már végtére — ha nem is a szá-

badság magasztos eszméjét — legalább ön érdekeiket, mellyeket eddig mindég olly rosszul számított és problematicus viszonyokba bonyolítottak.

Párisban april 23án husvétvasárnapján a választások, mind a 282 sectioban megkezdettek, a szavazási czédulák beadására az ünnep két napja határozatott, s hétfőn esti 10 órakor a scrutin bezárattott.

A szavazati czédulák lefejtetése — egy rendkívül terhes és fárasztó munka — 4 vagy 5 napig eltartónak számított.

A Debattes erélyesen szólítja fel, a választás reggelén Paris választóit, hogy szavazataikat csak érett megfontolás után adják, mert, ugymond, min-

den egyes szavazat Franciaország, s tán Europa sorsa felett határoz.

A pártok viszálykodásai elnémultak, munkálataik csak titokban szövethetnek! a nép figyelme csak egy kérdésemre függ, s ez — a választás eredménye.

Bécsből apr. 29ről írják:

Tegnap egy küldöttség Krakóból a helybeni egyetemhez tudósítást hozott a nevezett városnak Castiglioni hadvezérünk általi ágyúztatásáról, eljöttek már csend lön, 113 polgár halt meg. Ezen ügybeni rendelkezés végett ma a nemzetőrsereg-től, akademiától és lengyelektől vegyes küldöttség fog ő felsége elébe menni.

Mind azon kivándorlottaknak, kik marcius 23. óta Krakóban voltak, különösen a parisi comitéből valóknak el kellett a várost 1 1/2 óra, az országot pedig kitűzött idő alatt hagyni, minden fegyvert kiadni; ezen föltét alatt a város az ostrom alul fölszabadított.

A tegnapi számban az academiáról szóló cikkekbe értelmet rontó hiha csuszott be:

A közgyűlésre m i n d e n helyett olvasd: m i n t h a méreggel manipuláltak volna, mindig s z ó l ó helyett olvasd: h a l o t t.

H i r d e t é s e k.

Emich Gusztáv

nemzeti könyvkereskedésében Pesten uri- és király-utca szegletén kaphatók:

Politikai kis káté,

a nép számára írta
Boross Mihály.

Ára 4 kr. pengő pénzben.

(4)

(1)

Öszinte szózat a néphez,

mellyet a francia eredeti után átdolgozva s hazánk viszonyaira alkalmazva közrebocsátott

Udvardy Ignác.

Ára borítékba fűzve 10 kr. p. p.

(4)

(1)

Egy szó

a szegény emberhez.

Ha gazdagok vagy hatóságok e könyvecskét a pénztelen nép közt elosztás végett több példányban kívánnák megszerezni, jelenti a kiadó, hogy annak, ki 50 példányt vesz, 10, a ki pedig 100-at vesz 25 példány ráadásul adatik.

Ára tiz váltó krajczár.

(4)

(1)

Kölcsey Ferencz naplója,

melly a sajtó bilincsei miatt csak most láthat napvilágot.

Megjelent, s kapható minden könyvtárban, és a radical-kör kulcsáránál.

Ára 1 ft. 20 kr. pengő pénzben.

(5)

(1)

A radical-kör

május 7-én, d. u. 4 órakor rendes félévi közgyűlését tartandja, mellyre minden tag hivatalos. — A gyűlés föltárgyai: tisztválasztás, pénztári számadások megvizsgálása, költségterv a jövő évre, az alapszabályok átdolgozásával megbízott alválasztmány jelentésének tárgyalása, intézkedések a könyvtár iránt stb. Költ april 29-én.

Reök I. s. k. jegyző.

(6)

(1)

Eladó egész birkanyáj.

Tolna megyében, Tanyai pusztán 3000 darabon fölül álló finomított birka, nagyobb osztályokban kézből nyírás után eladó — értekezhetni Pesten, Vissontai Kovács urnál, Almayi-féle kávéház feletti első emeletben, vagy Kápolnay Ignác tulajdonosnál helyben Kápolnán.

(7)

Dobler és társának

új árutára

Pesten, a váczi utcában az Almásy-féle házban a „divatszaloghoz“

ajánlja mindenféle selyem- és divatszalogait, férfi- és nőikesztyűit és sok más árucikkait a legjutályosab áron.

NÉPELEM

Üggytanos hirlapra előfizetés hirdettek; megjelenend e lap július 1-jén hétfőt kivéve naponta egy közönséges iven; fél évi előfizetés Budapesten ház hordással boríték nélkül 6 frt, negyedévre 3 frt 30 kr.; — vidékre postán küldve fél évre 8 frt pengő pénzben; — előfizethetni, a két fővárosban, Sebestyén-utcában 293-ik sz. a. Német Dánielnél; — a Kristóf-téren Geibel könyvtárban, és az Al-Dunasonon Beimelféle nyomdán, vidékeken minden Posta hivataloknál, és az ezen lapra teendő előfizetések beszedésére megbízandó polgártársaknál; — a hola teendő előfizetések e czim alatt küldendők Pestre, Madarász László és Józsefnek postáruól, elvitelt várva a rokonérzetű polgártársak felhívátván, az emberiség érdekében leendő közremunkálásra.

Madarász László és Madarász József.

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**